МОН УКРАЇНИ

УМАНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ САДІВНИЦТВА

(УНУС)

ОСВІТНЬО-НАУКОВА ПРОГРАМА

третього (доктор філософії) рівня вищої освіти

зі спеціальності 201 Агрономія

галузь знань 20 Аграрні науки та продовольство

Кваліфікація: доктор філософії

ЗАТВЕРДЖЕНО ВЧЕНОЮ РАДОЮ

Голова Вченої ради

_____ / Олена НЕПОЧАТЕНКО/

(протокол № 6 від 11.04.2024 р.)

Освітня програма вводиться в дію з 01.09.2024 р.

Ректор _____ / Олена НЕПОЧАТЕНКО/

(наказ № 01-16/71/од від 11.04.2024 р.)

Умань 2024 р.

ПЕРЕДМОВА (ПРЕАМБУЛА)

Освітньо-наукова програма для підготовки здобувачів вищої освіти на третьому (освітньо-науковому) рівні за спеціальністю 201 Агрономія містить обсяг кредитів ЄКТС, необхідний для здобуття відповідного ступеня вищої освіти; перелік компетентностей випускника; нормативний зміст підготовки здобувачів вищої освіти, сформульований у термінах результатів навчання; форми атестації здобувачів вищої освіти; вимоги до наявності системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти.

В основу формування змісту підготовки докторів філософії зі спеціальності покладено розроблення концептуальних, теоретичних, методологічних і практичних основ технологій в агрономії; обґрунтування та розроблення механізмів управління формуванням урожайності та якості продукції сільськогосподарських культур, збереженням та відтворенням родючості ґрунтів, збереження навколишнього середовища.

Сфери зайнятості випускників: ЗВО I–IV рівнів акредитації, Міністерство аграрної політики і продовольства України, науково-дослідні установи, обласні та районні управління сільського господарства, державні аграрні підприємства, промислові, інженерно-конструкторські та проектувальні організації, підприємства з одержання енергії та переробки твердих та рідких відходів, закладах екологічного та санітарного нагляду, центри із сертифікації продукції.

Можливі варіанти здобуття третього (доктор філософії) рівня вищої освіти: особи, які здобули ступінь магістра (освітньо-кваліфікаційний рівень спеціаліста) зі спорідненої чи неспорідненої (із складанням додаткового вступного випробування) спеціальності відповідно до переліку спеціальностей Правил прийому до Уманського НУС; шляхом паралельного навчання на денній (заочній) формі навчання за спорідненою (неспорідненою) спеціальностями.

Освітньо-наукова програма з підготовки докторів філософії у галузі знань – 20 Аграрні науки та продовольство, спеціальності – 201 Агрономія, при Уманському національному університеті садівництва розроблена робочою (проектною) групою у складі:

№ п/п	ПІБ	Посада	Науковий ступінь, вчене звання
Керівник (гарант) проектної групи			
1.	Полторецький Сергій Петрович	професор кафедри рослинництва	Доктор сільськогосподарських наук, професор
Члени проектної групи			
2.	Рябовол Людмила Олегівна	завідувач кафедри генетики, селекції та біотехнології рослин	Доктор сільськогосподарських наук, професор
3.	Господаренко Григорій Миколайович	професор кафедри агрохімії та ґрунтознавства	Доктор сільськогосподарських наук, професор
4.	Яценко Наталія Василівна	Доцент кафедри овочівництва	Доктор сільськогосподарських наук, доцент
Залучені стейкголдери			
№ п/п	**ПІБ**	**До якої групи стейкголдерів належить (здобувач вищої освіти, випускник, роботодавець тощо)**	**Науковий ступінь, вчене звання (за наявності)**
Здобувач вищої освіти			
1.	Гинга Денис Едуардович	Аспірант 11 дф-а групи факультету агрономії	–
Випускник			
2.	Климович Павло Володимирович	Комерційний директор ТОВ “Хазера Україна” (Стратегічне шосе 16, м. Київ, 03028)	Кандидат сільськогосподарських наук, доцент
Роботодавець			
3.	Каленич Павло Євгенович	Директор агрофірми “СТОВ Ольгопіль” (Вінницька обл., Чечельницький район, с. Ольгопіль)	Кандидат сільськогосподарських наук

Програма погоджена: вченою радою факультету агрономії (протокол № 2 від 28.02.2023 р.), Науково-методичною радою (протокол № 6 від 10.04.2024 р.) та затверджено Вченою радою Уманського національного університету садівництва (протокол № 6 від 11.04.2024 р.).

1. Профіль освітньої програми зі спеціальності 201 «Агрономія»

1 – Загальна інформація	
Повна назва вищого навчального закладу та структурного підрозділу	Уманський національний університет садівництва; кафедри: агрохімії та ґрунтознавства; генетики, селекції рослин та біотехнології; загального землеробства; рослинництва; овочівництва; біології; технології зберігання і переробки зерна.
Ступінь вищої освіти та назва кваліфікації мовою оригіналу	Доктор філософії. Доктор філософії з агрономії.
Офіційна назва освітньої програми	Агрономія.
Тип диплому та обсяг освітньої програми	Диплом доктора філософії, перший науковий ступінь. Обсяг освітньо-наукової програми становить 60 кредитів ЄКТС.
Наявність акредитації	Сертифікат про акредитацію освітньої програми за № 764 від 19.11.2020. Термін дії сертифіката – до 01.07.2026.
Цикл/рівень	Закон України «Про вищу освіту» – доктор філософії, НРК України – 8 рівень, FQ-EHEA – третій цикл, EQF-LLL – 8 рівень.
Передумови	Наявність ступеня вищої освіти магістр (освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліст).
Мова викладання	Українська.
Термін дії освітньої програми	4 роки.
Інтернет-адреса постійного розміщення опису освітньої програми	http://ects.udau.edu.ua/
2 – Мета освітньої програми	
Підготовка висококваліфікованих і конкурентоспроможних фахівців у галузі аграрних наук, здатних приймати компетентні самостійні рішення, вирішувати комплексні агрономічні проблеми, здійснювати оригінальні наукові дослідження та проводити науково-педагогічну діяльність.	

3 – Характеристика освітньої програми	
Предметна область (галузь знань, спеціальність, спеціалізація (за наявності)**)**	Галузь знань – 20 Аграрні науки та продовольство. Спеціальність – 201 Агрономія.
Орієнтація освітньої програми	**Освітньо-наукова.**
Основний фокус освітньої програми та спеціалізації	Розроблення концептуальних, теоретичних, методологічних і практичних основ технологій в агрономії; обґрунтування та розроблення механізмів управління формуванням урожайності та якості продукції сільськогосподарських культур, збереженням та відтворенням родючості ґрунтів, збереження навколишнього середовища; моделювання процесів росту та розвитку рослин, трансформації родючості ґрунту, систем землеробства, живлення й удобрення сільськогосподарських культур та деревних рослин, створення нових сортів та гібридів, біотехнологічного створення та відтворення рослинних організмів; створення теоретичних основ, розробка нових та вдосконалення наявних технологій виробництва органічної продукції; створення теоретичних основ та розробка технологій виробництва рослинницької сировини для біоенергетики (інтродукція, селекція, насінництво, технології вирощування); обґрунтування ефективності та безпечності застосування нових видів, форм та способів застосування добрив, пестицидів, регуляторів росту, тощо; здатність застосовувати сучасні експериментальні методи роботи з біологічними об’єктами; володіння навичками роботи із сучасними сільськогосподарським та лабораторним обладнанням з метою діагностики стану та розвитку рослин, ґрунту, об’єктів біотехнології, довкілля та вміння приймати рішення щодо відповідних технологічних рішень; дослідження закономірностей і розроблення науково-практичних основ, методів і підходів щодо біотехнологій мікроорганізмів і рослинних клітин; імунних біотехнологій, генно-інженерних методів селекції і відтворення рослин, отримання трансгенних організмів; аналізування, узагальнення та наукове трактування результатів досліджень та впровадження розроблених технологій в науковий, навчальний та технологічний процес.

Особливості програми	**Об'єкт вивчення та діяльності:** технологічні процеси вирощування сільськогосподарських культур. **Цілі навчання:** підготовка фахівців з агрономії, здатних розв'язувати комплексні проблеми у сфері агрономії, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та/або професійної практики. **Теоретичний зміст предметної області:** поняття, концепції, принципи природничих наук та їх використання для отримання високих і сталих урожаїв сільськогосподарських культур. **Методи, методики та технології:** лабораторний, вегетаційний, лізиметричний, вегетаційно-польовий, польовий методи досліджень в агрономії, статистичні методи аналізу даних, методи комп'ютерного моделювання, сучасні інформаційні технології. **Інструменти та обладнання:** обладнання, устаткування, інструменти та спеціалізоване програмне забезпечення, необхідне для лабораторних, лабораторно-польових і польових досліджень в агрономії.
4 – Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання	
Працевлаштування випускників	Посади наукових і науково-педагогічних працівників у наукових установах і закладах вищої освіти, інженерні посади у дослідницьких, проектних та конструкторських установах і підрозділах аграрних підприємств.
Подальше навчання	Навчання для розвитку та самовдосконалення у науковій та професійній сферах діяльності, а також інших споріднених галузях наукових знань: підготовка на 10-му (доктор наук) рівні НРК України; навчання на 9-ому (доктор наук) рівні НРК України у споріднених галузях наукових знань; освітні програми, дослідницькі гранти та стипендії (у тому числі і закордоном), що містять додаткові освітні компоненти.
5 – Викладання та оцінювання	
Викладання та навчання	Підхід до викладання та навчання передбачає: впровадження активних методів навчання, що забезпечують особистісно-зорієнтований підхід і розвиток мислення у аспірантів (здобувачів); тісна співпраця аспірантів (здобувачів) зі своїми

	науковими керівниками; підтримка та консультування аспірантів (здобувачів) з боку науково-педагогічних та наукових працівників Уманського НУС і галузевих науково-дослідних інститутів, у тому числі забезпечуючи доступ до сучасного обладнання; залучення до консультування аспірантів (здобувачів) визнаних фахівців-практиків з агрономії; інформаційну підтримку щодо участі аспірантів (здобувачів) у конкурсах на одержання наукових стипендій, премій, грантів (у тому числі у міжнародних); надання можливості аспірантам (здобувачам) приймати участь у підготовці наукових проектів на конкурси Міністерства освіти і науки України; брати безпосередню участь у виконанні бюджетних та ініціативних науково-дослідних робіт.
Оцінювання	*Освітня складова програми.* Оцінювання якості освоєння освітньої складової освітньо-наукової програми включає поточний і підсумковий контроль знань. Оцінювання навчальних досягнень здійснюється за 100-бальною (рейтинговою) шкалою ЕКТС (ECTS), національною чотирибальною шкалою («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно») і вербальною («зараховано», «незараховано») системами. *Види контролю*: поточний, тематичний, періодичний, підсумковий, самоконтроль. *Наукова складова програми*. Кінцевим результатом навчання аспіранта (здобувача) є належним чином оформлений, за результатами наукових досліджень, рукопис дисертації, її публічний захист та присудження наукового ступеня доктора філософії зі спеціальності 201 Агрономія.
6 – Програмні компетентності	
Інтегральна компетентність	Здатність продукувати нові ідеї, розв’язувати комплексні проблеми професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності у сфері агрономії, застосовувати методологію наукової та педагогічної діяльності, а також проводити власне наукове дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення.
Загальні компетентності (ЗК)	ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. ЗК2. Здатність працювати в міжнародному контексті.

	ЗК3. Здатність розробляти проекти та управляти ними. ЗК4. Здатність розв'язувати комплексні проблеми агрономії на основі системного наукового та загального культурного світогляду із дотриманням принципів професійної етики та академічної доброчесності.
Фахові компетентності (ФК)	ФК1. Здатність продукувати і обґрунтовувати нові перспективні ідеї, гіпотези, стратегії виконувати оригінальні дослідження, досягати наукових результатів, які створюють нові знання в агрономії та дотичних до неї міждисциплінарних напрямах і можуть бути опубліковані у провідних наукових виданнях з сільськогосподарських наук і суміжних галузей. ФК2. Здатність застосовувати сучасні методи та інструменти експериментальних і теоретичних досліджень у сфері агрономії, інформаційні технології, методи комп'ютерного моделювання, бази даних та інші електронні ресурси, спеціалізоване програмне забезпечення у науковій та освітній діяльності. ФК3. Здатність здійснювати науково-педагогічну та освітню інноваційну діяльність у закладах вищої освіти з використанням сучасних технологій навчання. ФК4. Здатність аналізувати, оцінювати і прогнозувати сучасний стан і тенденції розвитку агротехнологій вирощування сільськогоспо-дарських культур. ФК5. Здатність ініціювати та реалізовувати інноваційні комплексні проекти в агрономії та дотичні до неї міждисциплінарні проекти, лідерство під час їх реалізації. ФК6. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми дослідницького та/або інноваційного характеру у сфері агрономії, оцінювати та забезпечувати якість виконуваних досліджень.
7 – Програмні результати навчання	
Знання та уміння	ПРН1. Застосовувати передові концептуальні та методологічні знання з філософії науки, агрономії та суміжних галузей, а також дослідницькі вміння для планування й проведення актуальних прикладних наукових досліджень.

	ПРН2. Висувати і перевіряти гіпотези; обґрунтовувати та інтерпретувати результати теоретичного аналізу, експериментальних досліджень і математичного або комп'ютерного моделювання. ПРН3. Планувати і виконувати теоретичні й експериментальні дослідження з агрономії та дотичних наукових напрямів з використанням сучасних методів, технологій та інструментів, критично аналізувати результати власних досліджень і результати інших дослідників у контексті усього комплексу сучасних знань щодо досліджуваної проблеми. ПРН4. Створювати інформаційні бази та володіти сучасним інструментарієм для пошуку, оброблення та аналізу наукової інформації, зокрема, статистичними методами аналізу даних великого обсягу та/або складної структури. ПРН5. Вільно презентувати та обговорювати з фахівцями і нефахівцями результати досліджень, наукові та прикладні проблеми агрономії державною та іноземною мовами, кваліфіковано відображати результати досліджень у наукових публікаціях у провідних міжнародних наукових виданнях. ПРН6. Розробляти та реалізовувати наукові й інноваційні проекти, які дають можливість вирішити наукові, технологічні, економічні й організаційні проблеми агрономії з дотриманням норм академічної етики і врахуванням технічних, соціальних, економічних, екологічних та правових аспектів. ПРН7. Глибоко розуміти загальні принципи та методи аграрних наук, а також методологію наукових досліджень, застосувати їх у власних дослідженнях у сфері агрономії та викладацькій практиці. ПРН8. Розробляти і викладати в закладах вищої освіти фахові дисципліни агрономічного спрямування з використанням сучасних технологій навчання.
8 – Ресурсне забезпечення реалізації програми	
Кадрове забезпечення	У викладанні навчальних дисциплін беруть участь доктори наук, професори, кандидати наук, доценти, які мають відповідний стаж практичної, наукової та

	педагогічної роботи, з розрахунку – не менше одного викладача для двох здобувачів освітньо-наукового рівня доктор філософії. Всі науково-педагогічні працівники мають підтверджений рівень наукової і професійної активності.
Матеріально-технічне забезпечення	– навчальні корпуси; – гуртожитки; – тематичні кабінети; – спеціалізовані лабораторії; – комп'ютерні класи; – пункти харчування; – точки бездротового доступу до мережі Інтернет; – мультимедійне обладнання; – спортивний зал, спортивні майданчики.
Інформаційне та навчально-методичне забезпечення	– офіційний сайт Уманського НУС (https://www.udau.edu.ua); – точки бездротового доступу до мережі Інтернет; – необмежений доступ до мережі Інтернет; – наукова бібліотека, читальні зали; – віртуальне навчальне середовище Moodle; – університетський репозитарій; – корпоративна пошта; – навчальні і робочі плани; – графіки навчального процесу; – навчально-методичні комплекси дисциплін; – навчальні та робочі програми дисциплін; – методичні матеріали для самостійної та індивідуальної роботи студентів з дисциплін; – критерії оцінювання рівня підготовки.
9 – Академічна мобільність	
Національна кредитна мобільність	На основі двосторонніх договорів між Уманським національним університетом садівництва та закладами вищої освіти України, науково-дослідними установами України, НАН України та НААН України.
Міжнародна кредитна мобільність	У рамках програми ЄС Еразмус+ на основі двосторонніх договорів між Уманським національним університетом садівництва та навчальними закладами країн-партнерів.
Навчання іноземних здобувачів вищої освіти	Навчання іноземних здобувачів вищої освіти проводиться на загальних умовах з додатковою мовною підготовкою.

2. Перелік компонент освітньо-наукової програми та їх логічна послідовність

2.1 Перелік компонент ОП

Код н/д	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові проекти (роботи), практика, кваліфікаційні роботи)	Кількість кредитів	Форма підсумкового контролю
1	2	3	4
І. Обов'язкові компоненти			
ОК 1	Філософія науки	4,0	Екзамен
ОК 2	Українська й іноземна мова в наукових дослідженнях та ділових комунікаціях	6,0	Екзамен
ОК 3	Методологія та організація наукових досліджень в агрономії	4,0	Залік
ОК 4	Інформаційні технології в науковій діяльності	3,0	Залік
ОК 5	Педагогіка та методика викладання дисциплін	3,0	Залік
ОК 6	Академічне письмо та оприлюднення наукових результатів	3,0	Залік
ОК 7	Управління науковими проєктами	3,0	Залік
ОК 8	Адаптивне рослинництво	4,5	Екзамен
ОК 9	Сучасні підходи до управління живленням рослин	4,5	Екзамен
ОК 10	Науково-педагогічна практика	6,0	Залік
Всього		**41,0**	
ІІ. Вибіркові компоненти			
ВК 1	Дисципліна 1		
ВК 2	Дисципліна 2		
ВК 3	Дисципліна 3		
ВК …	Дисципліна …		
Всього		**19,0**	
ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ		**60**	

2.2. Структурно-логічна схема ОП

I курс		II курс		III курс	
1 семестр	2 семестр	3 семестр	4 семестр	5 семестр	6 семестр
Філософія науки	Сучасні підходи до управління живленням рослин	Інформаційні технології в науковій діяльності			
Українська й іноземна мова в наукових дослідженнях та ділових комунікаціях					
Методологія та організація наукових досліджень в агрономії	Вибірковий освітній компонент	Педагогіка та методика викладання дисциплін			
Управління науковими проєктами	Вибірковий освітній компонент	Академічне письмо та оприлюднення наукових результатів			
	Вибірковий освітній компонент	Адаптивне рослинництво			
	Вибірковий освітній компонент	Вибірковий освітній компонент			
		Науково-асистентська практика			
Науково-дослідна робота					

– освітні компоненти загальної підготовки;
– освітні компоненти професійної підготовки;
– вибірковий освітній компонент.

3. Форма атестації здобувачів вищої освіти

Атестація здобувачів третього освітньо-наукового рівня здійснюється у формі публічного захисту (демонстрації) кваліфікаційної наукової роботи.

Дисертація здобувача повинна відповідати вимогам, встановлених наказом МОН “Про затвердження Вимог до оформлення дисертації” від 12.01.2017 р., №40, в тому числі обсяг основного тексту дисертації на здобуття наукового ступеня доктор філософії повинен становити 4,5–7,0 авторських аркушів.

4. Матриця відповідності програмних компетентностей компонентам освітньої програми

Таблиця 4.1

Матриця відповідності

	ОК 1	ОК 2	ОК 3	ОК 4	ОК 5	ОК 6	ОК 7	ОК 8	ОК 9	ОК 10
ЗК 1	•									
ЗК 2		•								
ЗК 3							•			
ЗК 4						•				
ФК 1						•		•	•	
ФК 2			•	•						
ФК 3					•					•
ФК 4								•	•	
ФК 5							•			
ФК 6			•							

5. Матриця забезпечення програмних результатів навчання відповідними компонентами освітньої програми

Таблиця 5.1

Матриця забезпечення програмних результатів навчання

	ОК 1	ОК 2	ОК 3	ОК 4	ОК 5	ОК 6	ОК 7	ОК 8	ОК 9	ОК 10
ПРН 1	•		•					•	•	
ПРН 2			•	•						
ПРН 3			•	•						
ПРН 4				•						
ПРН 5		•		•		•				
ПРН 6		•				•	•			
ПРН 7			•		•					
ПРН 8		•			•					•